

COVID-19 Pandemisinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesinin Eğitim Deneyimi

Education Experience of Zonguldak Bulent Ecevit University Faculty of Medicine in the COVID-19 Pandemic

Hande Aydemir* (ORCID: 0000-0003-1799-5377)

Bekir Hakan Bakkal* (ORCID: 0000-0002-1650-7573)

Murat Can* (ORCID: 0000-0002-1539-3973)

* Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Zonguldak, Türkiye.

Sorumlu Yazar: Hande Aydemir, E-Posta: drhaydemir@yahoo.com

Özet

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesinde COVID-19 pandemi sürecinde eğitim deneyimlerimizi paylaşmayı amaçladık. Fakültemizde YÖK'ün 13 Mart 2020'de eğitimle ilgili kararı sonrası tüm dönemlerde eğitim online dijital platformlar üzerinden senkron ve asenkron olarak başladı. Tüm sınavlar dijital platform üzerinden yapıldı. Canlı derslerde bağlantı problemleri, donanımsal sorunlar, sınav güvenliğinin sağlanması ve ders içeriklerinin uzaktan eğitime uygunluğu başlıca sorunlardı. Bu süreçte hem öğretim üyeleri, hem de öğrencilerle düzenli aralıklarla dijital platformlar üzerinden toplantılar yapıldı ve geri bildirimleri alındı. Her ne kadar bu süreç içinde bazı yetersizlikler yaşandıysa

da öğrenci ve öğretim üyelerinin adaptasyonu hızlı oldu. Eğitime ara verilmemesiyle öğrenci mağduriyeti yaşanmadı. Diğer tıp fakültesi dekanlarımızla ve öğrencilerimizle sürekli iletişim halinde olmamız, birbirimizi anlamamıza ve süreci daha doğru yönetmemize yardımcı oldu. Bundan sonraki süreçte uzaktan eğitimin tıp eğitiminin ayrılmaz bir parçası olacağını düşünmekteyiz.

Anahtar sözcükler:

Uzaktan Eğitim, Tıp Eğitimi,
COVID-19 Pandemisi

Keywords:

Distance Education, Medicine
Education, COVID-19
Pandemic

Gönderilme Tarihi

Submitted: 14.09.2020

Kabul Tarihi

Accepted: 22.10.2020

Abstract:

We aimed to share our educational experiences during the COVID-19 pandemic process at Zonguldak Bülent Ecevit University Faculty of Medicine. In our faculty, after the decision of Council of Higher Education on education on March 13 2020 education started in all classes as synchronous and asynchronous through online digital platforms. All exams were done on the digital platforms. Connection

problems, hardware problems, ensuring exam security and the suitability of course contents for distance education were the main problems in live lessons. During this period, meetings were held with both academicians and students on the digital platforms at regular intervals and their feedbacks were received. Although there were some deficiencies during this process, the adaptation of students and faculty members was fast. No student victimization was occurred due to the interruption of education. Constant communication with other medical school deans and our students helped us to understand each other and manage the process more accurately. We think that distance education will be an integral part of medical education in the next period.

Kıyneye: Aydemir H, Bakkal BH, Can M. COVID-19 Pandemisinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesinin Eğitim Deneyimi. Tıp Eğitimi Dnyası. 2021;20(60-1):59-62

GİRİŞ

Eğitim-öğretim hayatına 2000 yılında başlayan Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (ZBEÜ) Tıp Fakültesi'nin (ZBEÜTF), halen 44 Anabilim Dalı (AD) ve 15 Bilim Dalı ile mezuniyet öncesi ve sonrası tıp eğitimi, araştırma ve sağlık alanında faaliyetlerini sürdürmektedir. ZBEÜTF, Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Programı, Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu'nun yaptığı değerlendirme sonucunda 01/03/2024 tarihine kadar akredite edilmiştir (1). Fakültemizin tıp eğitiminde preklirik evre kurullardan oluşmaktadır ve kurulların sonunda teorik ve pratik sınavlar, yıl sonunda finaller yapılır. Klinik evrede ise birbirinden farklı stajlar yer alır. Stajların sonunda web sayfasındaki kılavuzlarda belirtildiği şekilde teorik ve/veya pratik sınavlar yapılır. Pandeminin başladığı 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılındaki öğrenci sayısı; 220'si Dönem 1, 195'i Dönem 2, 158'i Dönem 3, 182'si Dönem 4, 175'i Dönem 5 ve 95'i Dönem 6 olmak üzere toplam 1025'tir.

SARS CoV-2 etkenli COVID-19 salgınında ülkemizde ilk vaka 9 Mart 2020'de ve ilk ölüm 17 Mart 2020'de bildirildi (2). ZBEÜTF eğitim ve hizmet binası olan ZBEÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, pandemi hastanesi olarak belirlendi ve ilk vaka 18 Mart 2020'de saptandı. Pandeminin başlangıcında 55 profesör, 24 doçent, 58 doktor öğretim üyesi, 2 uzman tabip, 227 araştırma görevlisi, toplam 366 akademik personel görev yapmaktaydı.

PANDEMİ SÜRECİ

Mart ayının ilk haftası salgının belirginleşmesiyle Dekanlık tarafından öğrencilere yüz yüze COVID-19 bilgilendirme semineri düzenlendi (3). Hastane Enfeksiyon Kontrol Komitesi üyeleri 03/03/2020'de öğrencilerimizi SARS CoV-2'nin oluşturduğu hastalığın klinik özellikleri, olası vaka yönetim planı, izolasyon ve korunma yöntemleri hakkında bilgilendirdi. 13 Mart 2020'de üniversitemizin Uzaktan Eğitim ve

Araştırma Merkezi (UZEM) Müdürlüğü, asenkron tüm öğrencilerimize, senkron 10 ayrı sınıfta 100'er kişilik toplam 1000 öğrenciye ders verebilme kapasitelerinin olduğunu bildirdi.

13 Mart 2020'de T.C Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı, tüm yükseköğretim kurumlarında 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla eğitime 3 hafta ara verdiğini bildirdi (4). Bu tarih itibarıyla intörnler de dahil tüm öğrencilerimize eğitime 3 hafta ara verildiği Dekanlık tarafından duyuruldu. Bu süreçte tüm öğretim üyeleri, Mezuniyet Öncesi Eğitim Komisyonu (MÖEK) üyeleri, Dönem 4, 5 ve 6'da stajı olan AD başkanları ve staj sorumluları ile ayrı ayrı oluşturulan dijital haberleşme gruplarıyla iletişim sağlandı

19 Mart 2020'de YÖK Başkanlığı tarafından üniversitelerin kendi komisyon ve kurullarının kararıyla eğitim-öğretim faaliyetlerinin uzaktan öğretimle düzenlenebileceği belirtildi (5). Pandeminin seyri bilinemediğinden eğitime ara verme sürecinin öncelikle 3 hafta olduğu, yüz yüze eğitim ya da uzaktan eğitim kararının tekrar değerlendirilip öğrencilere bildirileceği söylendi. 16 Mart 2020'den sonra MÖEK, Tıp Eğitimi AD öğretim üyeleri, Öğrenci Eğitim Komisyonu (ÖEK) birlikteliğiyle bu süreçte yüz yüze eğitim olmama olasılığı göz önüne alınarak uzaktan eğitime yönelik çalışmalar başladı. Preklirik ve klinik dönemdeki anabilim dalları, ders materyallerini UZEM'e yükledi. 27 Mart 2020'de MÖEK, Dönem 1-2-3 teorik derslerin uzaktan verilmesi, Dönem 4 ve 5 stajlarının teorik derslerinin UZEM'e yüklenmesi, pandemi süreci bitince klinik dönemlerde kalan stajların yoğunlaştırılarak tamamlanması, preklirik dönemde pratik derslerin, kurul ve final sınavlarının yüz yüze yapılması kararını aldı. Bu karar Fakülte Kurulu ve Senato tarafından da onaylandı (6, 7, 8). 30 Mart 2020'den sonra öncelikle preklirik sınıfların dersleri ders programlarında kaldığı yerden asenkron başladı. Derslerle aynı saatte online çevirim içi olan

öğretim üyeleri, öğrencilerin sorularını da canlı olarak UZEM'deki forumlardan yanıtladı. Sorular kayıtlı kaldığından diğer öğrenciler de soru ve cevaplardan faydalandı. 31 Mart 2020'de ÖEK, online olarak toplanıp uzaktan eğitim süreciyle ilgili taleplerini dekanlığa iletiler. Öğrencilerin bu süreçteki en büyük endişesi belirsizlik ve eğitim kalitesiydi. Asenkron eğitimden çok tüm derslerin senkron olarak yapılmasını ve ölçme ve değerlendirmelerin de şeklinin kendilerine bildirilmesini istediler.

03 Nisan 2020 de Senato, uzaktan verilen derslerin sınavlarının elektronik ortamda yapılması kararını aldı. Bunun üzerine MÖEK, sınav sorularının veya bazı derslerde verilecek ödevlerin uzaktan eğitimle verilecek konuları içermesi, şeffaf, kanıtlanabilir, objektif olması ve konusunda çalışmalara başladı. İnternet erişiminde sorun yaşayan öğrencilerin olup olmadığı, internet bağlantısının kesilmesi gibi teknik sorunlar ve çözüm önerileri de düşünüldü. Sınavların tamamlanma süresi soru sayısına göre belirlendiyse de öğrencilere birden fazla giriş hakkı tanındı (9).

Öğrenci geri bildirimlerinin değerlendirilmesiyle preklirik öğrencilerin asenkron planlanan derslerinin canlı olarak tekrar verilmesi için ilgili koordinatörlüklerle yeni bir ders planı yapıldı. İlgili tüm anabilim dallarının yazılı görüşü istendi. Başta anatomi olmak üzere derslerin teorikleri canlı olarak öğrencilere anlatıldı. Pratik uygulamaların telafisinin pandemi bitişinde yüz yüze yapılmasına karar verildi ve öğrenciler bilgilendirildi. Dersler, multidisipliner paneller ve olgu sunumları dijital ortamdan canlı olarak Tıp Eğitimi Programları ve Akreditasyon Derneğinin önerdiği şekilde planlandı.

Süreçle ilgili en çok soru intörnlerden geldi. Yarım kalan stajlarının telafisi yapılamazsa hekimliğin başında yaşayacakları sıkıntılar konusunda kaygılandılar. Mezuniyetlerinin uzamasıyla oluşacak ekonomik sıkıntıları, atamalarının gecikme durumunu MÖEK üyeleri

ile paylaştılar. Hem şehrimizdeki durumu bilgilendirmek hem de kaygılarını hafifletebilmek amacıyla intörnlerle MÖEK dijital ortamlarda sıkça görüşüp uzaktan eğitim süreciyle ilgili fikir alışverişi yaptı. Yaygın olan görüş, salgının bittiği zaman kalan stajların yüz yüze yapılmasıydı.

24 Nisan 2020'de YÖK intörnlerin uygulama eğitimiyle ilgili görüş yazısını tüm tıp fakülteleriyle paylaştı (10). Aynı gün, Dekanlık, intörnlerle yüz yüze eğitimle ilgili görüşlerini almak üzere dijital ortamdan canlı olarak toplandı. Ayrıca YÖK'ün yazısı MÖEK ve Dönem 6'da stajı olan bölümlerin AD başkanları ve eğitim sorumluları ile tartışılıp yazılı görüşleri alındı. İntörnlerle yapılan toplantıda görüşlerini bildiren bir anket yapmaları istendi. Çoğunun şehir dışından gelmesi, yurt imkanlarının olmaması, ailelerine enfeksiyonu bulaştırma riski gibi nedenlerle öğrenciler arasında eğitimlerini dijital ortamlarla uzaktan tamamlama görüşü yaygındı. Bazı öğrenciler yüz yüze eğitime başlamak istediklerini belirttiler. MÖEK, YÖK'ün intörn eğitimiyle ilgili yazısı doğrultusunda intörnlerin eğitimlerini hem kendi buldukları şehirdeki üniversite ve eğitim ve araştırma hastanelerinde, hem yazılı rızaları alınarak kendi fakültelerinde, hem de halk sağlığı ve aile hekimliği stajlarını buldukları yerde yapabileme kararı verdi. Öğrencilerin mağduriyet yaşamamaları için pandemi süresince eğitimlerini online tamamlamalarını ve 30 Haziran 2020'de mezun edilmelerini uygun gördü. Bu karar, Fakülte Kurulu ve Senato tarafından da onaylandı. Son sınıflara stajı olan tüm anabilim dalları, video çekimi, ders, ödev, proje, vaka analizi gibi dijital imkanlarla veya canlı eğitimle hazırlıklarını tamamladılar ve 01 Mayıs 2020'de intörnler, eğitimlerine uzaktan dijital platformda başladılar. 19 intörn (16'sı Acil Tıp, biri İç Hastalıkları, biri Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları biri Aile Hekimliği) yazılı dilekçeleri alınarak kendi istekleriyle eğitimlerine yüz yüze başladı. Bu öğrencilerin de yüz yüze başlama kararını MÖEK ve Fakülte

Kurulu onayladı.

Dekan ve Dekan Yardımcılarının katılımıyla 05 Mayıs 2020'de Dönem 5 öğrencileriyle, 08 Mayıs 2020'de ÖEK ve Dönem 4 öğrencileriyle dijital platform üzerinden uzaktan eğitim süreci ile ilgili geri bildirim toplantısı yapıldı. 11 Mayıs 2020'de YÖK, öğrenci hareketliliğinin engellenmesi amacıyla dönem sonu ve diğer sınavların online yapılmasını bildirdi. Aynı gün bu yazı üzerine intörnler hariç tüm öğrencilerle yapılan anketler, MÖEK, AD başkanları ve staj sorumluları ile paylaşıldı. Geri bildirimler üzerine 13 Mayıs 2020'de MÖEK, tüm dönemlerin sınav takvimini ve klinik stajların dijital platform üzerinden canlı ders programını düzenleyerek öğrencilere duyurdu (11, 12, 13).

Bu tarihten sonra tüm dönemlerde canlı dersler, gelişim, kurul, final ve staj sınavları ile stajlar dijital platformdan yapıldı. Tüm öğretim üyeleri sanal sınıfları kullandı ancak uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı görüşü yaygındı. Tüm dönemlerin pratik telafilerinin de 2020-2021 Eğitim-Öğretim sürecinde yapılması planlandı.

SONUÇ

Bu süreç, belirsizlikten dolayı hem öğrenciler hem de eğitimde ve hasta hizmetinde görev alan öğretim üyeleri için zordu. Canlı derslerde bağlantı problemleri, donanımsal sorunlar, sınav güvenliğinin sağlanması ve ders içeriklerinin uzaktan eğitime uygunluğu başlıca sorunlardı. Tıp Fakültesi Dekanlar Konseyindeki dekanlarımızla ve öğrencilerimizle sürekli iletişim halinde olmamız, birbirimizi anlamamıza ve süreci daha doğru yönetmemize yardımcı oldu

Uzaktan eğitim, bundan sonra da eğitimin önemli bir parçası olarak devam edecektir. Tıp fakültelerinde teorik eğitimlerin önemli olduğu kadar pratik uygulamaların da vazgeçilmez olduğu konusunda hemfikiriz. İlerleyen dönemde pratik uygulamaları geliştirmeye yönelik simülasyon

merkezlerine ya da farklı dijital platformlara ekonomik kaynak ayrılmasının önemli olacağı inancındayız.

KAYNAKLAR

1. Demirbilek Y, Pehlivan Türk G, Özgüler ZE, Mese EA. COVID-19 outbreak control, example of ministry of health of Turkey. Turk J MedSci 2020; 50: 489–494.
2. Huang C, Wang Y, Li X, et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. Lancet 2020; 395: 497–506.
3. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/tip-fakultesi-egitim-programinin-akreditasyon-belgesi-takdim-toreni.html>
4. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/tip-fakultesi-donem-4-donem-5-ve-donem-6-ogrencilerimiz-eyenikoronavirus-co-vid-19-2019-ncov-hastaligi-ile-ilgili-egitim-seminer-i-ruz-n-endi.html>
5. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/02-coronavirus-bilgilendirme-notu-1.pdf>
6. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktan-egitime-iliskin-aciklama.aspx>
7. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-1-donem-2-donem-3-tip-fakultesi-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
8. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-4-ve-donem-5-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
9. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-6-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
10. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem1235sinavlar.html>
11. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/13-doktor-adaylarinin-mezuniyetine-iliskin-karar.pdf>
12. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem123ogrencilerimizindikkatine>
13. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-4-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
14. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-5-ogrencilerimizin-dikkatine.htm>